

**Euroopan unionin
osarahoittama**

Uudenmaan liitto
Nylands förbund

Valintaesitys maakunnan yhteistyöryhmän käsittelyyn

Hankkeen julkinen nimi	Raiderahti: Osallistava esiselvitys raideliikenteen vähähiilisen logistiikan liiketoimintamuodoista kaupunkialueella
Hakemusnumero	401839
Hakijan virallinen nimi	HSY Helsingin seudun ympäristöpalvelut -kuntayhtymä
Toimintalinja	1 Innovatiivinen Suomi
Erityistavoite	1.2 Digitalisaation etujen hyödyntäminen kansalaisten, yritysten ja julkishallinnon hyväksi
Alkamispäivämäärä	1.4.2023
Päätymispäivämäärä	31.3.2024

Valintakokouksen päivämäärä	Uudenmaan maakunnanyhteistyöryhmän sihteeristö 14.3.2023
-----------------------------	---

Hakijan esittämä kuvaus hankkeen sisällöstä

Suurten kaupunkien joukkoliikenne on pandemian ja energiakriisin myötä ennennäkemättömän rahoitushaasteen ja toimialamurroksen edessä. Hankkeen tavoitteena on vahvistaa julkisen liikenteen resilienssiä vastaamalla osaltaan Covid-19-pandemian aiheuttaman matkustajakadon haasteisiin ja kulutustottumisten muutoksiin uudenlaisen liiketoiminta- ja palvelukonseptin ja innovaatioekosysteemimallin kautta. Hanke kohdistuu Uudenmaan alueelle. Hankkeen tavoitteena on laatia esiselvityskonseptista, joka kehittää Uudellemaalle uudenlaista, mutta muualla Euroopassa käytettyjä multimodaalisia älyliikennetkaisuja, hilliten jakeluliikenteestä aiheutuneita haittoja kuten päästöjä, ruuhkia, purkupaikkojen riittämättömyyttä, melua erityisesti raideliikenteen asemien läheisyydessä.

Hankkeessa esiselvitetään mahdollisuutta siirtää kaupunkien jakeluliikennettä olemassa olevaan raideliikenneverkkoon tapahtuvaksi hiljaisina aikoina, ja yöaikoina, jolloin raideverkoilla on vapaata potentiaalista kapasiteettia / ei ole lainkaan henkilöliikennettä. Mallin luomisen päämääränä on, että kauppojen (erityisesti pienten yksiköiden) ja pakettipisteiden logistiikkaa hoidetaan osittain tai kokonaan raideliikenneverkkoa pitkin, digitaalisia ratkaisuja ja/ tai automaatiota, uudenaikaisia last mile ajokkeja ja robottiteknologiaa hyödyntäen. Esiselvitys selvittää ratkaisujen potentiaalisen sovittamista PK-seudun metroverkkoon, Helsingin kaupungin raitiotievaunuverkkoon ja Raide-Jokeri –pikaraitiotieverkkoon. Tarkoituksena on tunnistaa, mitkä ovat ne potentiaaliset yhteysvälit ja kaupunkijakelun tavaravirrat, jotka ovat siirrettävissä raiteille. Kuljetusketjun optimisektorin tunnistaminen on olennaista, mistä osasta kuljetusketjua saadaan suurin hyötyvaikutus. Tarkoituksena on myös selvittää mahdollisuus saada Vuosaaren satamaan saapuvaa, lähtevää ja sinne maa- ja lentoteitse koottavaa lajiteltua rahtia suoraan kaupunkilogistiikan piiriin hyödyntämällä Vuosaaren metrolinjan huoltoraidetta, jolloin voitaisiin pudottaa kokonainen logistiikkaketjun osa kokonaan pois. Lisäksi selvitetään muita tapoja saada tavaraa raideliikenneverkon piiriin ja kuluttajille, esim. metroasemille sijoitettujen jakelupisteiden kautta. Hankkeen

tuotoksena luotua malli resurssiviisaasta tavaroiden jakelusta on tarkoitus myöhemmin pilotoida erillisen, mahdollisesti kansainvälisen kumppanuushankkeessa kaupunkiyhteistyönä. Uusi tavarakuljetusketjumalli pyrkii edistämään viihtyisän kaupunkiympäristön alueellisia piirteitä myös vahvistamalla kivijalkakauppojen elinvoimaisuutta ja hyödyntää edullisesti Cov-19-pandemiasta aiheutunutta matkustajakatkoa hyödyntämällä olemassa olevaa vähäpäästöistä infrastruktuuria.

Hankkeen on tavoitteena jatkaa HSY:n kansainvälisessäkin kumppanuushankkeissa pitkäjänteistä asemanseutukehitystyötä asemien vetovoimaisuuden ja turvallisuuden lisäämiseksi. Lisäksi malli pyrkii resurssiviisauteen hyödyntäen olemassa olevaa raideinfraa ja kalustoa harkitulla ruuhka-ajan ulkopuolisella käytöllä.

Hanketta on valmisteltu yhteistyössä liikenneviranomaisten älyliikenne ja – kuljetusratkaisuja tarjoavien yritysten ja operaattoriasiantuntijan kanssa. Hakemuksen kirjoittamiseen on osallistunut kaksi raideliikennealan konsulttia.

Seudullisia liikennepalveluita kehittävä hanke tukee alueen vihreää siirtymää ja toteuttaa Hiilineutraali Uusimaa 2035 –tiekarttaa, Reilusti edellä – Uusimaa-ohjelman 2022-2025 painopistettä Ympäristöviisas Uusimaa tuomalla resurssiviisaan kuljetusratkaisun alueelle. Lisäksi hanke tukee Uudenmaan älykkään erikoistumisen strategian täytäntöönpanoa tarjoten toiminnon ”Ihmisten kaupunki” -painopisteteelle arkea helpottavasta MAAS (Mobility as a service) ratkaisulla. Ohjaavana dokumenttina toimii myös Hiilineutraali Helsinki 2030. Lisäksi hanke parantaa pääkaupunkiseudun kykyä kilpailla vetovoimallaan kansainvälisten kaupunkien kanssa joukkoliikenteen resilienssillä ja logistiikkaratkaisuilla, joita on otettu käyttöön monissa muissa metropoleissa.

Lisätietoja hakemuksesta

Hakemus kohdentuu Uudellemaalle.

Tuen lisäksi hakija on osoittanut omarahoitusosuutta.

Kustannusarvio ja rahoitussuunnitelma

Rahoituksen yhteenveto	Haettava EU- ja valtion rahoitus (€)	%	Rahoitus yhteensä (€)
HSY Helsingin seudun ympäristöpalvelut -kuntayhtymä	36 429	70	52 041
Haettu Uudenmaan kehiksestä	36 429	70	

Rahoittajan arvio hankkeesta

Hanke on alue- ja rakennepolitiikan ohjelman ja erityistavoitteen 1.2 mukainen. Hakemus menestyi erityistavoitteen erityisten valintakriteerien ja tälle hakukierrokselle asetettujen valintakriteerien mukaisessa vertailussa.

Pieni, mutta kompakti hanke, jolla on mahdollista jatkaa EU-rahoitteisena hankkeena. Hanke tarjoaa mahdollisuuden hyödyntää robotiikkaa ja digitalisaatiota logistiikan suunnittelussa ja toteutuksessa. Tästä hyötyvät julkiset toimijat sekä alueen yritykset, jotka joutuvat omaksumaan uusia toimintamalleja. Hanke haastaa tavan suunnitella kuljetus ja jakelutoimintaa Uudellamaalla.

Ratkaisun perustelut ja jatkotoimenpiteet

Yleisten valintakriteerien täytyminen arvioitu kokouksessa 30.1.2023.

Hakemuksen arviointi ja pisteytys on tehty Uudenmaan liiton hakemusten arviointikokouksessa 31.1.2023.

Hakemus täyttää yleiset valintakriteerit. Hakemus menestyi erityisten ja tälle haulle asetettujen alueellisten valintakriteerien mukaisessa vertailussa 31.1.2023

Hakemuksen pisteet yhteensä 37,0/47.

Hakemus esitetään hyväksyttäväksi pisteytyksen perusteella ja hanketta esitetään rahoitettavaksi Uudenmaan liiton myöntövaltuudesta enintään 36 429 euroa (70 %).

Ennen rahoituspäätöksen tekemistä rahoittaja käy tarvittaessa tuenhakijoiden kanssa tarkentavat rahoitusneuvottelut hankesuunnitelmaan tarvittavista muutoksista.

Rahoittaja puoltaa hakemuksen hyväksymistä

Kyllä